מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לתרגל הבנת הנקרא והסקת מסקנות מתוך טקסטים קצרים
- להעשיר אוצר מילים ומושגי יסוד בארבעה נושאים: סיגד, חנוכה, גלובליזציה ולשון
- לחזק כללי לשון בסיסיים כמו ה״א הידיעה ובגדכפ״ת
- לתרגל מיון, נימוק וקבלת החלטות מתוך טקסט

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א׳ – פרק 1 • קריאה פעילה והבנת הנקרא – מכירים את המשחקים

1. א – ניבוי והסקה לפני קריאה
2. א – אוצר מילים ומילים נרדפות
3. א – יהודי אתיופיה
4. א – שמונה ימים
5. א – העולם מחובר כמו כפר אחד

חלק ב׳ – פרק 1 • קריאה פעילה והבנת הנקרא – השלמת משפטים ממחסן מילים

1. הר
2. יום
3. כפר
4. הא

חלק ג׳ – פרק 1 • קריאה פעילה והבנת הנקרא – חושבים וקוראים לעומק

1. תשובה פתוחה – ניחוש סביר הקשור לחנוכה ולאור בחושך
2. כי כולם בעולם מחוברים בתקשורת מהירה, כמו בכפר קטן
3. לדוגמה: אושר, גיל
4. תשובה פתוחה מנומקת, קשורה לאחד הנושאים

חלק ד׳ – פרק 2 • אוצר מילים ושפה – היכרות עם המשחקים

1. א – לסדר אותן מחדש כדי לקבל מילה
2. ב – אוצר מילים ואיות
3. ב – הגדרה ודוגמה
4. ב – מבולבלת

חלק ה׳ – פרק 2 • אוצר מילים ושפה – תרגול והתאמה

1. 1 – ה (מילה שאותיותיה מבולבלות וצריך לסדר אותן מחדש)
2. 2 – ג (דרך סודית להעביר מסר באמצעות סימנים במקום אותיות)
3. 3 – ד (שלוש אותיות שחוזרות במילים מאותה משפחה)
4. 4 – ב (מילה בעלת משמעות דומה למילה אחרת)
5. 5 – א (מילה או רעיון שיש לו הגדרה ברורה)

חלק ו׳ – פרק 2 • אוצר מילים ושפה – סידור אותיות ומילים

1. הארץ

חלק ז׳ – פרק 3 • חשיבה, הסקה ובלשות טקסט – היכרות עם המשחקים

1. א – הסקה מרמזים בטקסט
2. א – מיון מילים ומציאת מה שלא מתאים
3. א – סמל או מקור לבין מושג

חלק ח׳ – פרק 3 • חשיבה, הסקה ובלשות טקסט – תרגול יוצא דופן והתאמות

1. לא נכון – צריך לקרוא את הרמזים בהדרגה ולהסיק מהם
2. נכון – זהו בדיוק תפקיד המשחק – למצוא את ההתאמה הנכונה

חלק ט׳ – פרק 3 • חשיבה, הסקה ובלשות טקסט – מיון ויוצא דופן

1. ג – ענן
2. ג – שולחן

חלק י׳ – פרק 3 • חשיבה, הסקה ובלשות טקסט – השלמה והתאמה

1. רמזים

חלק י״א – פרק 4 • כללי לשון ודקדוק – זיהוי ותרגול בסיסי

- 1. א – הספר
- 2. א – ב, ג, ד, כ, פ, ת
- 3. ב – שלוש בנות

חלק י״ב – פרק 4 • כללי לשון ודקדוק – השלמה והתאמה

- 1. ה
- 2. הכלב
- 3. הפרח

חלק י״ג – פרק 4 • כללי לשון ודקדוק – כתיבה ויישום

- 1. מצאו את שם העצם במשפט
- 2. בדקו אם שם העצם זכר או נקבה
- 3. בחרו את צורת המספר המתאימה - זכר או נקבה
- 4. כתבו את המספר לפני שם העצם במשפט
- 5. כתבו משפט אחד שיש בו ה"א הידיעה ומספר שמתאים לשם העצם, לדוגמה: שלוש בנות שיחקו בחצר

חלק י״ד – פרק 5 • מיון, החלטות וחוסן – נכון או לא נכון

- 1. נכון – עובדה היא דבר שאפשר לבדוק ולהוכיח שהוא נכון
- 2. לא נכון – זו דעה אישית, אנשים שונים יכולים לחשוב אחרת
- 3. נכון – הסיבה היא מה שגרם, והתוצאה היא מה שקרה בעקבות זה
- 4. לא נכון – בדילמה כל אחד יכול לבחור צד אחר, כל עוד הוא מסביר את הבחירה שלו

חלק ט״ו – פרק 5 • מיון, החלטות וחוסן – התאמת סיבה ותוצאה

- 1 – ב (הרחובות התמלאו בשלוליות)
- 2 – ה (הוא קיבל ציון טוב)
- 3 – ד (הוא השתפר במשחק)
- 4 – א (היינו עייפים למחרת)
- 5 – ג (הפרח נבל)

חלק ט״ז – פרק 5 • מיון, החלטות וחוסן – דילמות והחלטות

- 1. תיאור דילמה פשוטה, בחירה בצד אחד ונימוק קצר וברור
- 2. תיאור מצב קשה ודרך התמודדות, כמו בקשת עזרה, נשימה עמוקה או ניסיון נוסף
- 3. כי כל החלטה יכולה להוביל להשלכות שונות, תלוי מה בוחרים לעשות בהמשך
- 4. תיאור החלטה והשלכה חיובית לצד השלכה שלילית אפשרית

חלק י״ז – פרק 6 • סיכום ושליפה – זכרו נכון

- 1. נכון – זה משחק קצר של חמש דקות שבודק הבנה מהירה
- 2. נכון – הכרטיסייה עוזרת לדבר על רגשות בצורה בטוחה
- 3. נכון – זהו חג מסורת מיוחד של עדה זו
- 4. לא נכון – חנוכה חל בחודש כסליו ולא בניסן
- 5. לא נכון – גלובליזציה היא בדיוק ההפך - קשר וחיבור בין מדינות
- 6. נכון – ה"א הידיעה היא כלל דקדוקי בשפה

חלק י״ח – פרק 6 • סיכום ושליפה – השלימו והתאימו

- 1. גלובליזציה
- 2. חנוכייה
- 3. סיגד

חלק י״ט – פרק 6 • סיכום ושליפה – התאמה בין נושא למושג

- 1 – ג (עלייה להר)
- 2 – ד (נס הפך)
- 3 – א (כפר עולמי)
- 4 – ב (ה"א הידיעה)

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמיד מציין שתי מילים נכונות עם הסבר קצר ומדויק
- התלמיד מתאר רמז קונקרטי מהטקסט ואת המסקנה שהסיק ממנו
- התלמיד מזהה נכון כלל לשון שעדיין מאתגר אותו (למשל ה״א הידיעה או בגדכפ״ת)

טיפים להפעלה:

- אפשר לחלק את החוברת לפי מפגשים: שני פרקים בכל שיעור, עם זמן למשחק האינטראקטיבי לפני הכתיבה
- לתלמידים מתקשים אפשר להשתמש בגרסת החנ״מ עם משפטים קצרים יותר ותמיכה חזותית
- לעולים חדשים מומלץ להתחיל מגרסת העולים עם אוצר מילים מוסבר לפני מעבר לגרסה הרגילה
- כדאי לשלב את כרטיס היציאה בסוף כל שיעור כדי לבדוק הבנה לפני המעבר לפרק הבא

חוברת תרגול – משחקי טקסט ומשימות

משחקי טקסט ומשימות

יסודי · עולים חדשים

תוכן החוברת

1. פרק 1 – קריאה פעילה והבנת הנקרא
2. פרק 2 – אוצר מילים ושפה
3. פרק 3 – חשיבה, הסקה ובלשות טקסט
4. פרק 4 – כללי לשון ודקדוק
5. פרק 5 – מיון, החלטות וחוסן
6. פרק 6 – סיכום ושליפה

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – משחקי טקסט ומשימות

חוברת התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת יש תרגילים על המשחקים מהכיתה. עברו על הפרקים אחד אחד. כתבו תשובות קצרות וברורות. בסוף כל פרק יש שאלה קטנה לבדיקה.

מילון קטן:

הסקה	להבין משהו שלא כתוב במפורש, לפי רמזים בטקסט
ניבוי	לנחש מה יקרה בהמשך הטקסט
יוצא דופן	מילה אחת ברשימה ששונה מכל האחרות
מיון לקטגוריות	לחלק פריטים לקבוצות לפי מאפיין משותף
עובדה	משפט שאפשר לבדוק אם הוא נכון
דעה	מה שאדם חושב או מרגיש, לא תמיד אפשר להוכיח
ה"א הידיעה	האות ה בתחילת מילה שאומרת שמדובר בדבר מסוים וידוע
בגדכפ"ת	אותיות שיכולות להישמע ברכה או בדגש
חוסן	יכולת להתמודד עם קושי ולהמשיך הלאה
מחסן מילים	רשימת מילים שמשתמשים בהן כדי להשלים משפטים

1 חלק א' – פרק 1 • קריאה פעילה והבנת הנקרא – מכירים את המשחקים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה עושים במשחק 'נחשו ובדקו'?

א) ניבוי והסקה לפני קריאה ב) חיבור שיר ארוך ג) ציור חופשי ד) משחק כדורסל

2. על מה המשחק עם המילים-לחצנים?

א) אוצר מילים ומילים נרדפות ב) ריצה מהירה ג) ציור דגלים ד) חישוב מתמטי

3. מי חוגג את חג הסיגד?

א) יהודי אתיופיה ב) יהודי תימן ג) יהודי מרוקו ד) יהודי פולין

4. כמה ימים נמשך חנוכה?

א) שמונה ימים ב) יום אחד ג) שבעה ימים ד) עשרה ימים

5. מה זו גלובליזציה?

א) העולם מחובר כמו כפר אחד ב) כל מדינה סגורה לגמרי לבדה ג) אין אינטרנט בעולם

ד) אין קשר בין מדינות

2 חלק ב' – פרק 1 • קריאה פעילה והבנת הנקרא – השלמת משפטים ממחסן מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. בחג הסיגד הקהילה עולה יחד אל ראש ה _____ ומתפללת.

2. בחנוכה מדליקים נר נוסף בכל _____ מימי החג.

3. גלובליזציה מחברת בין מדינות בעולם כמו _____ אחד גדול.

4. ה_____ הידיעה היא אות שמתווספת בתחילת מילה כדי לציין דבר מסוים וידוע.

3 חלק ג' – פרק 1 • קריאה פעילה והבנת הנקרא – חושבים וקוראים לעומק

ענו בקצרה.

1. כתבו ניחוש אחד: על מה לדעתכם יספר טקסט שכותרתו 'חג האורים בחושך החורף'?

2. הסבירו במשפט אחד למה משתמשים בביטוי 'כפר עולמי' כשמדברים על גלובליזציה.

3. כתבו שתי מילים נרדפות למילה 'שמחה', כפי שמתרגלים במשחק מילים-לחצנים.

4. בחרו מילה אחת ממחסן המילים של אחד הנושאים (סיגד, חנוכה, גלובליזציה או לשון) והסבירו במשפט למה בחרתם בה.

4 חלק ד' – פרק 2 • אוצר מילים ושפה – היכרות עם המשחקים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה עושים עם האותיות באנגרמה?

א) לסדר אותן מחדש כדי לקבל מילה ב) לצייר אותן ג) לשיר אותן ד) למחוק אותן

2. מה מתרגלים במשחק הצופן?

א) חשבון ב) אוצר מילים ואיות ג) ציור ד) ספורט

3. מה נותנים לכל מושג בגלגל?

א) רק שם ב) הגדרה ודוגמה ג) ציור בלבד ד) שיר

4. איך קוראים למילה עם אותיות מעורבבות?

א) ברורה ב) מבולבלת ג) קצרה ד) ארוכה

5 חלק ה' – פרק 2 • אוצר מילים ושפה – תרגול והתאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. אנגרמה	____	**א.** מילה או רעיון שיש לו הגדרה ברורה
2. צופן	____	**ב.** מילה בעלת משמעות דומה למילה אחרת
3. שורש	____	**ג.** דרך סודית להעביר מסר באמצעות סימנים במקום אותיות
4. נרדפת	____	**ד.** שלוש אותיות שחוזרות במילים מאותה משפחה
5. מושג	____	**ה.** מילה שאותיותיה מבולבלות וצריך לסדר אותן מחדש

6 חלק ו׳ – פרק 2 • אוצר מילים ושפה – סידור אותיות ומילים

השלימו את המילה החסרה.

1. אם נסדר נכון את האותיות ָזראה נקבל את המילה _____

7 חלק ז׳ – פרק 3 • חשיבה, הסקה ובלשות טקסט – היכרות עם המשחקים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה עושים במשחק מי החשוד?

א) הסקה מרמזים בטקסט ב) שינון שיר בעל פה ג) ציור חופשי ד) פתרון תרגילי חשבון

2. מה עושים במשחק יוצא דופן?

א) מיון מילים ומציאת מה שלא מתאים ב) כתיבת סיפור ארוך ג) שינון תאריכים ד) ציור דמויות

3. מה מתאימים במשחק הזה?

א) סמל או מקור לבין מושג ב) מספר לבין מספר ג) צבע לבין גודל ד) אות לבין קול

8 חלק ח׳ – פרק 3 • חשיבה, הסקה ובלשות טקסט – תרגול יוצא דופן והתאמות

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	במשחק מי החשוד מגלים מיד את התשובה בלי לקרוא רמזים	☐	☐
2	במשחק התאמת מקורות וסמלים כל סמל מתאים למושג מסוים	☐	☐

9 חלק ט׳ – פרק 3 • חשיבה, הסקה ובלשות טקסט – מיון ויוצא דופן

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מצאו את המילה שלא מתאימה

א) תפוח ב) בננה ג) ענן ד) אגס

2. מצאו את המילה שלא מתאימה

א) כלב ב) חתול ג) שולחן ד) סוס

10 חלק י' – פרק 3 • חשיבה, הסקה ובלשות טקסט – השלמה והתאמה

השלימו את המילה החסרה.

1. במשחק מי החשוד מגיעים לתשובה הנכונה בעזרת _____ שמופיעים בטקסט

11 חלק י"א – פרק 4 • כללי לשון ודקדוק – זיהוי ותרגול בסיסי

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. באיזו מילה יש ה בהתחלה שמציינת ידיעה?

א) הספר ב) ספר ג) ילד ד) כיתה

2. אילו שש אותיות משנות צליל כשמוסיפים להן ה"א הידיעה?

א) ב, ג, ד, כ, פ, ת ב) א, ה, ו, י ג) ל, מ, נ, ס, ע ד) ק, ר, ש, ת

3. איזה מספר מתאים למילה בנות?

א) שלושה בנות ב) שלוש בנות ג) שלושת בנים ד) שלוש בן

12 חלק י"ב – פרק 4 • כללי לשון ודקדוק – השלמה והתאמה

השלימו את המילה החסרה.

1. השלימו בה"א הידיעה: _____ כלב רץ בחצר

2. כלב + ה"א הידיעה = _____

3. פרח + ה"א הידיעה = _____ (שימו לב לדגש באות פ)

13 חלק י"ג – פרק 4 • כללי לשון ודקדוק – כתיבה ויישום

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	בדקו אם שם העצם זכר או נקבה
☐	בחרו את צורת המספר המתאימה - זכר או נקבה
☐	כתבו את המספר לפני שם העצם במשפט
☐	כתבו משפט אחד שיש בו ה"א הידיעה ומספר שמתאים לשם העצם, לדוגמה: שלוש בנות שיחקו בחצר
☐	מצאו את שם העצם במשפט

14 חלק י"ד – פרק 5 • מיון, החלטות וחוסן – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	המשפט "היום יום שלישי" הוא עובדה, כי אפשר לבדוק ולוודא אותו	☐	☐
2	המשפט "הסרט הזה הכי מעניין בעולם" הוא עובדה, כי כולם בטוח יסכימו איתו	☐	☐
3	במשפט "ירד גשם חזק ולכן הרחוב הוצף" - הגשם הוא הסיבה וההצפה היא התוצאה	☐	☐
4	במשחק "זה או זה" יש תמיד תשובה אחת נכונה שכולם חייבים לבחור	☐	☐

15 חלק ט"ו – פרק 5 • מיון, החלטות וחוסן – התאמת סיבה ותוצאה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. ירד גשם חזק בחוץ	____	**א.** היינו עייפים למחרת
2. התלמיד למד הרבה למבחן	____	**ב.** הרחובות התמלאו בשלוליות
3. השחקן התאמן כל יום	____	**ג.** הפרח נבל
4. לא ישנו מספיק בלילה	____	**ד.** הוא השתפר במשחק
5. שכחנו להשקות את הפרח	____	**ה.** הוא קיבל ציון טוב

16 חלק ט"ז – פרק 5 • מיון, החלטות וחוסן – דילמות והחלטות

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו דילמה אחת מסוג "זה או זה" וציינו איזה צד הייתם בוחרים ולמה

2. תארו מצב שבו הייתם צריכים חוסן, כלומר להתמודד עם קושי - ואיך התמודדתם

3. הסבירו במילים שלכם למה בסימולציית החלטות אפשר לפעמים לקבל יותר מתוצאה אחת אפשרית

4. בחרו החלטה מתוך הסימולציה וכתבו שתי השלכות אפשריות שלה - אחת טובה ואחת פחות טובה

17 חלק י"ז – פרק 6 • סיכום ושליפה – זכרו נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	במשחק נכון או לא נכון ספרינט צריך לענות מהר	☐	☐
2	כרטיסיית החוסן היומית עוסקת ברגש ובשיחה מוגנת	☐	☐
3	חג הסיגד קשור לקהילה היהודית-אתיופית	☐	☐
4	חג החנוכה חל בחודש ניסן	☐	☐
5	גלובליזציה פירושה עולם מרוחק שבו אין קשר בין מדינות	☐	☐
6	ה"א הידיעה היא נושא שנמצא בתחום הלשון	☐	☐

18 חלק י"ח – פרק 6 • סיכום ושליפה – השלימו והתאימו

השלימו את המילה החסרה.

1. מילה שמתארת עולם מחובר דרך תקשורת וסחר נקראת _____

2. הסביבון וה_____ הם סמלים מוכרים של חג החנוכה

3. חג ה_____ מצוין על ידי קהילת יוצאי אתיופיה בעלייה להר

19 חלק י"ט – פרק 6 • סיכום ושליפה – התאמה בין נושא למושג

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. סיגד	___	**א.** כפר עולמי
2. כסליו-חנוכה	___	**ב.** ה"א הידיעה
3. גלובליזציה	___	**ג.** עלייה להר
4. לשון	___	**ד.** נס הפך

כרטיס יציאה

אילו שתי מילים חדשות למדתי בפרק הזה, ומה הפירוש שלהן?

איך הצלחתי להסיק מסקנה מתוך רמזים בטקסט? תנו דוגמה

באיזה כלל לשון אני עדיין צריך או צריכה להתאמן יותר?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀